

po ceni, ima 20letno prakso. Gosp. K. Tratnik nam je izdelal svetel luster prav v slogu cerkve. Da se Bogu zahvalimo za srečno končano stavbo, smo imeli zadnjo pobinkošno nedeljo slovesnost in blagoslovljenje imenovanih podob in slikarij. Zahvala srčna za to preč. gosp. kanoniku dr. J. Križaniču! Čast, slava in hvala pa Bogu, mil. knezoskofu, konsistoriju, okr. glavarstvu, duhovnim in svetnim dobrotnikom nove župne cerkve v Poličanah!

Izpred Dóbrave. (Beseda za važno družbo.) Letošnje leto je imela družba sv. Mohorja 71.540 udov. Častno in lepo! Vsak ud je dobil šestero knjig, lepih in poučljivih in to za 1 fl., reci: eden goldinar! Clovek bi mislil, da to skoraj ni mogoče. Zato pa bi bilo umestno, da bi se Mohorjani kazali hvaležne. Jaz imam za to predlog. Glejte! Ko bi vsak Mohorjan, ko se je za letošnje leto vpisati dal udom, poleg enega goldinarja plačal še 1 kr., reci: eden krajcar, nabrali bi za letošnje društveno leto 715 fl. 40 kr. Kaj pa s tem, vpraša radovedni čitatelj? Ta denar naj se pošilja družbi sv. Cirila in Metoda. Ta slavna družba naj bi te prispevke posebej izkazovala in je plodonosno zalagala v posebni zaklad (fond). Ko ta fond naraste do potrebne visokosti, naj se tam, kjer je najbolje potrebno, postavi kraju in času primerna šola družbe sv. Cirila in Metoda. Tako bi se Mohorjani izkazali hvaležne in družba sv. Mohorja bi poklonila svojej vrednej sestri, družbi sv. Cirila in Metoda primeren dar. — Ko sem se pred kratkim nekaj uric mudil v Ormožu, izvedel sem, da je tamošnji gospod župnik kot poverjenik družbe sv. Mohorja to misel z velikim veseljem pozdravil in da hoče od zdaj naprej pobirati gori navedene prispevke. Častiti gg. poverjeniki družbe sv. Mohorja, posnemajte ga! Vsak poverjenik naj pošlje v navedeni namen družbi sv. Cirila in Metoda vsako-leto vsaj toliko krajcarjev, kolikor je udov nabral za družbo sv. Mohorja! Če sleherni ud ne plati krajcarja, naj premožnejši in zavednejši založijo toliko več. Na delo gospodje poverjeniki in Bog blagoslovi Vaš trud!

Vekoslav.

Izpred Maribora. (Slovenščina jim smrdi!) Pred kratkim je vložil slovenski posestnik od Sv. Martina pod Vurbergom po nekem notarju prošnjo do mariborske »šparkase«, da bi mu izposodila malo svoto denarja. Ker pa je bila ta prošnja odbita, dasiravno ni bilo nikakega uzroka, saj se mu posestvo še pomnožuje s prikupovanjem, bil je posestnik prosilec vznemirjen ter se je napotil do že omenjenega zavoda, da poizve uzrok, zakaj mu ne dajo posojila. Na ta vprašanje dobi ta-le odgovor: »Ker imate slovenske kupne pogodbe, ne dobite posojila! Išcite si denarja pri vaših zavodih!« Ker pa je znano, da imate, dragi Slovenci, marsikak tisočak v mariborski »šparkasi«, torej se vam svetuje, ne nosite denarja tja, kjer ga poštenemu slovenskemu posestniku ne izposodijo, temveč vlagajte ga v slovenske zavode, ter si zapomnite zlate besede »Svoji k svojim!«

Kmet.

Z Zdol pri Kozjem. (Blagoslovljenje novega križa. — Nemška surovost.) Dne 14. nov. po večernicah so na hribčku rodbine Wolferlove v pričo precej ljudij blagoslovili naš kozjanski č. g. kaplan velik novi križ ter so pred blagoslovljenjem govorili o pomenu in znamenju sv. križa, da se je vsem pričujočim oko zasolžilo. Po blagoslovu so pevci zapeli lepo pesem od sv. križa. Križ je dala postaviti blaga rodbina Anton in Marija Wolferl. S tem lepim spominom sta si pridobila veliko zaslug v nebeskem Jeruzalemu! — Dne 19. nov. je šel v Kozjem neki mladenič iz bralne sobe. Kar na trgu ga ustavi zaraščen nemčuh, zareži se nad njim, po kaj da hodi v društveno sobo, začne ga zmerjati in suvati, da je bilo joj. Ali to zaslužijo naši pošteni fantje,

ki si bistrijo glave v bralni sobi, da jih potem dolgo-braditi nemčurji napadajo na ulicah? Nikakor ne! Sram ga bodi takega nemškega kulturonosca!

Z Dunaja. (Slovansko pevsko društvo na Dunaju) je imelo pred kratkim svoj 35. občni zbor. Društvo je ustanovljeno leta 1862. ter je najstareše slovansko društvo na Dunaju, ki ima nevenljivih zaslug za slovansko petje in glasbo. Društvo je sklenilo, prenarediti svoja pravila v tem, da se pomnoži odbor, da se zviša članarina podpornikov in da društvo izdaje v bodoče muzikalije ter si s tem pridobi novo vrsto udov, kakor n. pr. »Glasbena Matica« v Ljubljani. Mnogoštevilen občni zbor — bilo je čez 100 udov navzočih — volil je dosedanjega predsednika, g. Leona Bouchala, častnim predsednikom, svojega pevovodjo g. Mateja Hubada pa častnim udom. Mnogoletni predsednik in častni član društva, dvorni in sodni odvetnik g. dr. Jan Lenoch stavi predlog, da se častnim udom imenuje tudi g. Jak. Pukl, ker je ravno 20 let dovršil, odkar je bil izvoljen v odbor in ker si je za društvo pridobil mnogo zaslug. Ta predlog je bil enoglasno sprejet. Novim predsednikom pa je bil izvoljen g. dr. Matija Murko. Društvo šteje 173 pevcev in pevk, 113 podpornikov, 23 ustanovnikov, 17 častnih udov, med temi 12 Čehov, 3 Slovence, 1 Hrvata in 1 Srba.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. V državnem zboru je včeraj prišlo med poslanci do pretepa, da je več ranjenih. Pretep so povzročili Wolf, ki je s tuljenjem predsednika motil ter boja revolver potegnil iz žepa, Schönerer, ki je ministerski stol vrgel med slovanske poslance, in nemški profesor Pierše, ki je z nožem mahal okoli sebe. Fej to nemško kulturo! — Nižjeavstrijski deželni zbor je vsprejel postavo o deželni zavarovalnici proti ognju, ki že dne 1. dec. začne poslovati.

Štajarsko. V Gradcu imajo te dni dopolnilne občinske volitve. V ta namen so krščanski socijalisti priredili v soboto zvečer shod, na katerem bi naj govoril Dunajčan Axmann; ali socijalni demokratje so priložnost na shod in topli krščanske može. Ker 50 policajev ni moglo mokračev razgnati, prišle so tri kompanije Bosnjakov. Zaboden je bil socijalist Mlinarič, da je umrl, nevarno ranjeni so štirje delavci in dva policaja, lahko ranjenih pa več oseb.

Koroško. Katoliško politično in gospodarsko društvo za Slovence priredi prihodnji shod v Domčalah blizu Beljaka dne 12. decembra — V Spod. Dravogradu so Slovenci pri občinskih volitvah sijajno zmagali v 3. in 2. razredu. Slava vrlim možem!

Kranjsko. Notarska kamora si je na zadnjem glavnem zboru izvolila za predsednika Ivana Gogola. — »Glasbena Matica« praznuje dne 8. dec. 25letnico svojega obstanka — Nemci v Ljubljani dobijo lastno gledališče, kateremu bode botra kranjska »šparkasa«.

Primorsko. Neki 68letni Knez je v Gorici smrtno ranil tajnika dr. Vecchija, Laha, ker mu je več tisočakov zapravlil. — V Pulju so zaprli tri nevarne laške anarhiste ali prekucuhe, ki so se dolgo časa ondi skrivali.

Hrvatsko. Rečani so že pod madjarskim klobukom. Vlada Banffyjeva je ukazala, da vse ogerske postave imajo veljavo na Reki, in s tem je reška samouprava uničena. Vsled tega so Rečani sila razburjeni. — V Zagrebu začne izhajati trikrat na teden časnik »Narodna misao«. — Bosna in Hercegovina se boja prihodnje leto popolnoma pridružita Avstro-Ogerski.

Vnanje države.

Rim. Konkordat sv. stolice s Srbijo se vedno ni sklenjen; ali tega niso krivi sv. oče Leon XIII., ampak srbska vlada, za katero se skriva bivši srbski kralj Milan.

Italijansko. Naučni minister je ukazal, da se ima v Rimu napraviti javna knjižnica vseh onih knjig, katere so od papeža prepovedane. Spet nov udarec laškim katoličanom!

Francosko. Stotnik Dreyfuss, rodом žid, je pred leti prodal več važnih vojaških spisov Nemčiji. Vsled tega je bil degradiran in na neki otok prognan. Te dni pa židovski listi na vse moči njegovo nedolžnost dokazujejo ter krivdo zvrčajo ne nekega Esterhazija.

Nemško. Državni zbor, ki se snide dne 30. novembra, bode bržčas sam cesar otvoril. — Cesar je oni dan kaj lepo krščanski nagovoril vojaške novince v Berlinu. — Peters, ki je na grozen in ostuden način razširil kulturo v afriških naselbinah, je v večletno ječo obsojen.

Rusko. Pri Čiti in Nerčinskem v Sibiriji je povodenj mnogo nove železnice razdajala, da bodo morali progo dve leti popravljati. Vsled tega bode vsa sibiriska železnica še le v šestih letih gotova.

Turško. Vlada je dala Avstriji popolno zadoščenje in je obljubila tudi, da izplača, kar je za vshodno železnico dolžna. Da, Turku je samo dandanes treba pokazati resno lice, in hlače se mu že tresejo.

Špansko. General Weyler se je že vrnil s Kube; bržčas pa utegne povzročiti mnoge zmešnjave na Španskem. — Na Kubi so bili spet novi boji; ustaši so izgubili 225 mož, na španski strani pa je padlo 26 mož, 110 pa je ranjenih.

Za poduk in kratek čas.

Popotna pisma iz Dalmacije.

Na Adriji, avgusta 1897.

(Konec.)

Iz Zadra si dobil zadnje pismo; dovoli, da Ti tudi o tem mestu kratko poročam. Zader s 12.000 prebivalci ima precej laški značaj; leži na polotoku, in dasiravno sedež deželne vlade in glavno mesto dalmatinsko, nima posebnih znamenitosti, torej popotniku zadostuje ena ura, kar ladja počiva, da si najpotrebnejše ogleda. Mesto je bilo nekdanj trdnjava, od vseh strani z mogočnim širokim zidovjem obdana, še le pred 50 leti so trdnjavo opustili ter napravili na zidovju prijetna sprehajališča z lepim razgledom proti morju.

Najzanimivše poslopje v Zadru je stolnica, velika bazilika v romanskem slogu s 3 ladjami iz 13. stoletja. V notranjem se vidi lep oltar od leta 1233., na katerem se je v prejšnjih časih shranjevalo sv. Rešnje Telo, dalje klopi iz beneške dobe iz 15. stoletja, bogata zakladnica z dragoceno srebrno pozlačeno škofjo palico od leta 1460. Stolp zraven cerkve je bil še le pred 4 leti dodelan. — Nahaja se še v mestu več drugih cerkev, pa čas hitro poteče, treba je kmalu k ladji.

O Zadru popotniki prav različno sodijo, enemu to mesto ugaja, drug komaj čaka, da zopet odrine naprej; vendar nekaj mi je tu prav dopadlo in to je, da prebivalci postno zapoved veliko natančneje opazujejo, nego pri nas. Bil je ravno petek, ko smo se v Zadru mudili; eden naših popotnikov je zahteval, ko je vstopil, kakor je bilo videti, v eno najboljših krčem, za zajuterk meseno jed. »Gospod, djal je krčmar, danes ne dobite v našem mestu nikjer mesenih jedil, danes imamo post«. Zastonj je povdarjal popotnik, da je na potovanju dovoljeno

tudi postne dni uživati meso, gospodar se ni dal pregovoriti. Ako govoriš iz verskega prepričanja, misliš sem si, vsa čast tebi, takih krčmarjev bi tudi mi zlasti po mestih potrebovali, kjer mora človek dolgo iskati krčmo, da največji postni dan kako postno jed dobi.

Ura je potekla, ob 8. zjutraj odpluje ladja naprej; še 8 ur na morju in zapustili bomo našo ladjo. Vožnja naprej ima isti značaj, nego poprej. Na levo dalmatinski otoki, na desno gologlavi Velebit, katerega ljudstvo kaj rado opeva v narodnih pesmih. Že se vidi od daleč mesto Reka, na desno kraj Cerkevica s prekrasno lego. Nisem si takrat mislil, da se bo ta majhna vas malo dnij pozneje tolikokrat po časopisih imenovala. Od Cerkevica je odplul namreč lokalni parnik proti Reki, na nesrečo pa je trčila vanj velika angleška ladja, in le par minut, mali parnik se potopi, ter potegne sabo marsikatero nesrečno žrtev.

Ob 4. uri popoldne, kakor je bilo rečeno, naša ladja v Reki postoji, popotniki se poslovimo, ter voščimo drug drugemu srečno daljno pot, nekateri znanci pa takoj poiščemo parnik, ki nas ima peljati v Opatijo, da si še ta kraj ogledamo. Res krasno je vse v Opatiji, velikanske palače, prijazna sprehajališča ob morju, na desno Volovska, na levi Ika, kjer je zasačila smrt našega zaslužnega prelata g. Kosar-ja. — Prijetno mora biti bivati tukaj posebno po zimi, ker je zrak tudi v najhujši zimi tu topel in miren. Ako pa pomislim, da pridejo semkaj navadno le reveži, če tudi z milijoni, reveži, ki pogrešajo najboljši zemeljski blagor, ljubo zdravje, rad vsakemu privoščim prijetnosti tega kraja, ter se odpeljem s prvim parnikom, ki odhaja, nazaj v Reko.

Drugo jutro še porabim priložnost, da smem opraviti daritev sv. maše v oni znameniti cerkvi, kjer je stala pred stoletji hišica Matere božje. Dolga sicer ni pot iz Reke na Trsat, v pol uri se lahko tje dospe, pa cel čas stopati po stopnicah, tudi utruji. Po sv. maši se je reklo »stopiti«, da še pridem do brzovlaka, ki me spravi zopet iz Reke domov.

S tem končam popotne črtice z odkritosrečno željo, da bi tudi Ti imel kmalu priložnost, si okusiti, kako prijetno, pa tudi podučljivo in koristno je, si malo sveta ogledati. Zdaj sedim zadovoljen doma, opravljam z veseljem svoje dolžnosti, spomini na letošnje potovanje se mi večkrat obujajo, vem pa tudi ceniti resnico besed »Ljubo doma, kdor ga ima«.

J. Č.

Smešnica. Učenik razlaga učencem, kaj da to je duh, ter reče: »Duh nima trupla, zato tudi ne glave, vrata, rok in nog. Kaj je torej duh, Janezek!« — Janezek po dolgem premišljevanju: »Duh je trebuh!«

Razne stvari.

Domače. (Cesarjev dar.) Nj. veličanstvo presvetli cesar so blagovolili iz lastnega premoženja 300 fl. darovati zavodu čč. šolskih sester v Mariboru.

(Častnim občanom), ki so bili nedavno v občini Petrovče imenovani, izročile so se častne diplome. Ob tej priliki so ti gospodje 40 gl. v tamošnje ubožno blagajno darovali, za kar se jim tem potom izreka srčna zahvala in Bog plati!

(Iz Slov. Gradca.) Vodja okrajnega glavarstva v Slovenjem Gradcu je postal g. Zoff, komisar v Celju. Upamo, da bode na vse strani pravičen cesarski uradnik.

(Na Ljubnem), v gornji Savinjski dolini, prevzame prihodnji četrtek, dne 2. decembra novo izvoljeni odbor občinske posle. Spremljaj ga božji blagoslov!